

Oksidatīvā stresa un sistēmisko akūtas fāzes iekaisuma parametru dinamika pēc VATS un konvencionālas lobektomijas agrīnu stadiju plaušu vēža pacientiem

*Ints Siliņš^{1,2}, Alvils Krams^{2,3}, Māris Apšvalks²,
Arta Sirgeda², Aigars Pētersons¹*

¹ Rīgas Stradiņa universitāte, Latvija

² Rīgas Austrumu klīniskā universitātes slimnīca,
stacionārs "Tuberkulozes un plaušu slimību centrs", Latvija

³ Latvijas Universitāte

Ievads. Plaušu vēzis pasaulē un Latvijā ir biežākais mirstības cēlonis starp citām onkoloģiskajām saslimšanām. Pieaugot adenokarcinomas īpatsvaram starp citiem plaušu vēža apakštipiem, kam biežāk raksturīga perifēra lokalizācija, var prognozēt mazināvas ķirurģiskās ārstēšanas metodes – videoto-rakoskopisku (VATS) lobektomiju – biežāku lietošanu agrīnu stadiju nesīkšņu plaušu vēža ārstēšanā.

Darba mērķis. Izvērtēt un salīdzināt VATS un konvencionālas lobektomijas ietekmi uz oksidatīvā stresa un sistēmiskajiem akūtas fāzes iekaisuma parametriem pēcoperācijas periodā.

Materiāls un metodes. Tika veikts prospektīvs pētījums 30 pacientiem ar I un II stadijas nesīkšņu plaušu vēzi, kuriem laikā no 2011. gada 1. marta līdz 2013. gada 30. aprīlim Rīgas Austrumu klīniskās universitātes slimnīcas stacionārā "Tuberkulozes un plaušu slimību centrs" tika veikta lobektomija ar mazināzīvu jeb VATS (n = 15) vai konvencionālu (n = 15) pieeju. Tika analizēta perioperatīvā perioda norise un atbilstoši pētījuma protokolam izvērtēti sistēmiskie akūtas fāzes iekaisuma parametri – C-reaktīvais olbaltums, fibrinogēns, laktātdehidrogenāze un kopējais leukocītu skaits, kā arī oksidatīvā stresa indikators – totālais antioksidatīvais statuss, tos nosakot 6 reizes perioperatīvajā periodā.

Rezultāti. VATS lobektomijas grupā, salīdzinot ar konvencionālas lobektomijas pacientu grupu, krūšu kurvja drenāžas laiks bija īsāks ($3,5 \pm 2,3$ vs. $4,7 \pm 1,5$ dienas, $p < 0,05$), pleiras eksudāta daudzums mazāks (644 ± 436 vs. 1499 ± 530 ml, $p < 0,001$) un slimnīcā pavadītais laiks īsāks ($13,2 \pm 3,5$ vs. $18,6 \pm 9,6$ dienas, $p < 0,05$), savukārt operācijas laiks bija ilgāks (141 ± 34 vs. 124 ± 21 minūtes, $p < 0,05$). Pēcoperācijas komplikācijas bija biežākas konvencionālās lobektomijas grupā (66,7%) salīdzinājumā ar VATS lobektomijas grupu (20%), arī asins elementu transfūzija bija nepieciešama tikai konvencionālās lobektomijas grupā (13,3% gadījumu). Totālā antioksidatīvā statusa pazemināšanās bija izteiktāka un ilgstošāka konvencionālās lobektomijas gadījumā pretstatā VATS lobektomijai, kad tas pazeminājās mazāk un atjaunojās ātrāk. C-reaktīvā olbaltuma, fibrinogēna, laktātdehidrogenāzes un leukocītu skaita skaitliskās vērtības VATS lobektomijas gadījumā bija statistiski ticami zemākas nekā konvencionālās lobektomijas gadījumā.

Secinājumi. VATS lobektomijai salīdzinājumā ar konvencionālo lobektomiju ir mazāka ietekme uz oksidatīvā stresa un sistēmiskajiem akūtas fāzes iekaisuma parametriem. Lai gan VATS lobektomijai ir nepieciešams ilgāks operācijas laiks, taču tā nodrošina būtiski zemāku komplikāciju skaitu, mazāku asins transfūzijas nepieciešamību, īsāku krūšu kurvja drenāžas laiku, kā arī nodrošina ātrāku slimnieka izrakstīšanu no stacionāra.